

Miljöplan för Märsta båtklubb

Version: 2024-11-20

SYFTE	2
BAKGRUND	2
MILJÖVÄRDEGRUND	4
INFORMATION	4
EGENKONTROLL	4
STYRELSENS ANSVAR	4
MEDLEMMARS ANSVAR	4
MÅL	5
RUTINER	6
SANERING OCH MÅLNING AV BÅTBOTTEN	6
ÖVRIGT UNDERHÅLL	6
HAMNEN	6
OLYCKOR OCH TILLBUD	7
KEMIKALIEHANTERING	7
VRAK OCH BORTGLÖMDA BÅTAR	7
ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	8
SYFTE	8
ANSVAR	8
TOALETTER, LATRIN OCH BDT-VATTEN	8
AVFALLSHANTERING	9
Avfallshantering inom klubbens drift- och underhållsverksamhet	9
Medlemmarnas avfallshantering	10

SYFTE

Miljöplanen syftar till att arbeta för en långsiktig hållbar framtid för Märsta båtklubbs verksamhet. Miljöplanen lägger grund för klubbens löpande miljöarbete och möjlighet att följa den miljölagstiftning som finns för båtklubbar.

BAKGRUND

Märsta båtklubbs miljöplan är en struktur för det fortsatta miljöarbetet inför beslut om åtgärder, prioriteringar av åtgärder utifrån lagstiftning samt utifrån klubbens möjligheter och ekonomi. För båtägare och båtklubbar finns miljölagstiftning, förordningar och föreskrifter. De lagar som särskilt berör båtlivets miljö finns i Miljöbalken och omfattar frågor kring vatten- och markföreningar, muddring, buller, återvinning, avfall, kemiska produkter och naturvård.

För styrelsen och medlemmarna i Märsta båtklubb innebär kraven i lagstiftningen att klubben ska vara förberedd på förändringar, investeringar och beslut om åtgärder.

Den enskilt största och mest allvarliga miljörisken i klubbens verksamhet är läckage av tungmetaller från båtbottnfärger till mark, vatten och bottensediment. Båtbottnfärger som innehåller biocider granskas och godkänns av Kemikalieinspektionen innan de får säljas eller användas (Med "biocidfärg" avses båtbottnfärg som innehåller ämnen giftiga för vattenlevande organismer). En godkänd färg ska skydda människor och miljö, eftersom bekämpningsmedel kan påverka andra djur och växter än de som man vill bekämpa. De båtbottnfärger som förhindrar påväxt enbart på fysikalisk väg, till exempel genom en ytstruktur där påväxten inte får fäste, behöver idag inte vara godkända för att få säljas.

Exempel på ämnen som finns i biocidfärger:

- Tributyltenn (TBT): Förbjudet, mycket giftigt och hormonstörande. Finns i äldre båtbottnfärger och kan läcka från underliggande gamla lager färg.
- Koppar, kopparoxid eller andra kopparföreningar: Är i högre koncentrationer giftiga för främst mark- och vattenlevande organismer.
- Zink, zinkoxid och andra zinkföreningar: Är i högre koncentrationer giftiga för mark- och vattenlevande organismer.

Det förekommer även att båtar målas med blyhaltig färg (framförallt träbåtar, invändigt). Blyföreningar är inte tillåtna i konsumentfärger, eftersom blyföreningar är klassade som CMR-ämnen (cancerframkallande, mutagena eller reproduktionstoxiska ämnen). Färger innehållande bly får dock saluföras för yrkesmässig användning för specifika användningsområden. Till exempel används blymönja i mycket begränsad omfattning som rostskydd för yrkesmässigt underhåll av historiska byggnader, vilket gör att färger innehållande bly finns tillgängliga i handeln. Dessa färger får dock inte säljas till konsumenter.

För Mälaren och andra sötvatten finns idag inga godkända biocidfärger. Det är Kemikalieinspektionen som godkänner färg. Färger som inte innehåller gifter, metaller mm får användas och behöver inget godkännande.

Exempel på färger som inte kräver ett godkännande och kan användas är de flesta epoxifärger.

Kemikalieinspektionens godkännanden av biocidfärger är villkorade med "huvudsaklig förtöjningsplats". Huvudsaklig förtöjningsplats definieras av Kemikalieinspektionen som; "den egna, fasta båtplats man har eller har hyreskontrakt för. Om båten förtöjs vid flera båtplatser som båtägaren förfogar över, varav den ena är i sötvatten eller norr om Örskär, får båten inte målas med biocid innehållande båtbottnfärg eftersom det inte finns godkända färger för de vattnen." Detta innebär att om du har en båtplats i Märsta båtklubb där du torrsätter och en annan båtplats i Östersjön så är det platsen i Mälaren som styr om du får måla båten med biocidfärg.

MILJÖVÄRDEGRUND

Märsta båtklubs medlemmar tar ett långsiktigt ansvar genom att minimera miljöbelastningen från klubbens hela verksamhet. Märsta båtklubb tar ett särskilt ansvar för Mälaren som vattentäkt för dricksvatten och som livsmiljö för människor, djur och växter.

INFORMATION

Miljöplanens innehåll ska vara tillgängligt för alla klubbmedlemmar. Märsta båtklubs miljöplan och avfallshanterings-plan ska finnas på klubbens hemsida och anslås på varvsområdet. Nya medlemmar informeras i välkomstbrev. Miljöplanen ska finnas i tryckt upplaga i klubbhuset.

EGENKONTROLL

Styrelsen, genom miljöansvarig, utför varje år egenkontroll med klubbens checklista för egenkontroll.

STYRELSENS ANSVAR

Styrelsen för Märsta båtklubb har som verksamhetsutövare ett särskilt ansvar för att:

- Klubbens miljöplan är känd av alla klubbmedlemmar samt även för besökande
- Fortlöpande revidera arbetet med miljöförbättrande åtgärder och följa nya krav som uppkommer i lagar, förordningar och föreskrifter
- Utvärdera miljöplanen
- Årligen utse miljöansvarig som på uppdrag av styrelsen ansvarar för att utveckla miljöarbetet enligt bestämmelser och lagkrav
- Utföra regelbunden egenkontroll

MEDLEMMARS ANSVAR

Varje enskild medlem ansvarar för kostnader för egen otillåten miljöpåverkan. Enskild medlem i Märsta

båtklubb ansvarar för att:

- Följa lagar och regler som gäller för båtägare samt den miljöplan, avfallshanteringsplan som styrelsen i MBK har beslutat
- Ta del av MBKs miljöinformation
- Bära de kostnader som följer av miljöplanen, avfallshanteringsplanen
- Vara medveten om att avvikelser från miljöplanen kan innebära att åtgärder vidtas mot medlem och vid upprepade avvikelser kan styrelsen besluta om upphörande av medlemskap

MÅL

- Miljöplanen, avfallshanteringsplanen och utfasningsplanen för biocidfärg är väl kända och följs av medlemmarna
- Sanering av båtbottnar och bottenvätt sker utan miljörisker
- Båtskrov i Märsta båtklubb är fria från ämnen som kan påverka miljön negativt
- Endast bottenfärg som inte kräver godkännande av Kemikalieinspektionen används

RUTINER

SANERING OCH MÅLNING AV BÅTBOTTEN

Reparationsarbeten kan utföras på uppställningsplatsen om damm/avfall tas omhand så att farliga ämnen inte släpps ut på land eller i vattnet. Vid användande av slipmaskin ska uppsamlingspåse eller dammsugare användas. Vid större arbeten ska presenning eller dyl. läggas under båten för att samla ihop slipdamm, smuts och färgrester. Vid blästring ska skydd sättas upp under och runt om båten för att förhindra spridning av gamla färgrester. All gammal färg, filter och marktäckning ska behandlas som farligt avfall och lämnas till en miljöstation. Arbetet bör inte utföras om det blåser eller om färgrester riskerar att spridas på annat sätt.

Båtar som är skrovrena eller målade med färg som inte kräver godkännande får tvättas på varvsområdet.

Klubben tillåter inte övermålning av biocidfärg med s.k. spärrfärg. S.k. blödande färger ska inte heller förekomma då dessa orsakar skador på lyftband, närmiljön, personal och maskiner.

Var försiktig när du slipar och målar!

Båtbottenfärger kan innehålla hälsofarliga ämnen. Kemiskt verkande färger innehåller ett eller flera aktiva ämnen (till exempel koppar). Dessutom kan andra metaller, organiska lösningsmedel och allergiframkallande ämnen finnas i produkterna, och det gäller även fysikaliskt verkande färger. Täckande klädsel, handskar och ett enkelt munskydd kan skydda mot exponering och inandning av färg och slipdamm.

ÖVRIGT UNDERHÅLL

Vid rengöring ska medel användas som ger minimal miljöpåverkan. Det är inte tillåtet att släppa ut frostskyddsmedel i vattnet eller på land. Om inte återanvändning av frostskyddsmedlet sker så ska avfallet lämnas till en miljöstation.

Byte av olja, oljefilter, kylarvätska, motorkonserveringsvätskor och batterier ska ske utan risk för att miljöskadliga ämnen kommer ut i mark och vatten. Läns-pumpning av slagvatten innehållande oljerester är förbjudet.

HAMNEN

Tomgångskörning ska undvikas. Rengöring ska ske med vatten och endast i undantagsfall får miljövänliga rengöringsmedel användas då båten ligger i sjön. Kemikaliespridning t.ex. via läns-pumpning av slagvatten till vatten får inte ske.

OLYCKOR OCH TILLBUD

Absorptionsmaterial finns i miljölådan och ska användas vid spill av olja eller andra kemikalier på marken.

Förorenad vätska, trasor, absorptionsmaterial mm ska lämnas till en miljöstation.

Vid akuta utsläpp av olja eller andra föroreningar i hamnen ska länsar och absorbenter omedelbart placeras ut. Saneringsmaterial för mindre utsläpp förvaras lätt åtkomligt. Medlem rapporterar akut hotande miljörisk till hamn- eller varvschef och miljöansvarig. Vid större utsläpp - kontaktas räddningstjänsten, tel 112 och alltid anmäl till miljö- och hälsoskyddskontoret i Sigtuna kommun.

KEMIKALIEHANTERING

Märsta båtklubb hanterar en begränsad mängd kemikalier kopplat till drift av området samt till maskiner för torr- och sjösättning. Kemikalierna ska förvaras i garaget. Vätskor ska förvaras i en invallning som rymmer den mängd som finns i det största kärlet plus tio procent av den totala mängden som förvaras inom invallningen.

Enskild medlem ansvarar för att kemikalier för eget bruk hanteras på ett säkert sätt.

VRÅK OCH BORTGLÖMDA BÅTAR

Båtvrak och bortglömda båtar innebär säkerhetsrisker och kan utgöra en betydande miljörisk. Läckande färger, frostsprängda batterier och motorer samt dieseltankar kan förorena mark och vatten. Varje enskild medlem ansvarar för sin båt. Vid ägarbyte ska styrelsen meddelas för att undvika missförstånd och för att ge en redogörelse om miljöhänsyn vid borttransport osv. Stöd i stadgar kommer att införas.

AVFALLSHANTERINGSPLAN

Enligt Transportstyrelsens föreskrift TSFS 2023:12 ska alla fritidsbåtshamnar ha en avfallshanteringsplan. MBKs inriktning är att på ett miljömässigt bästa sätt ta hand om avfall som uppstår i samband med drift och underhåll i klubbens verksamhet. Märsta båtklubb har ingen mottagning av hushållsavfall eller farligt avfall från medlemmar. Klubben har inte några gästplatser men tillhandahåller några extraplatser vid särskilda behov. I dagsläget tillhandahåller klubben inte mottagningsanordning för hushållsavfall eller farligt avfall för gästade båtar. Varje enskild medlem ansvarar för att avfall och farligt avfall transporteras till en återvinningsstation och en miljöstation. Det är den enskilda medlemmens skyldighet att följa gällande föreskrifter och reglerna i avfallshanteringsplanen.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Klubb:

Namn på fritidsbåtshamnen:

Adress:

Ansvarig för genomförande av avfallshanteringsplanen:

Antal fritidsbåtar som är hemmahörande i hamnen:

Antal fritidsbåtar som gästar hamnen per år:

SYFTE

Avfallshanteringsplanen syftar till att Märsta båtklubb ska kunna följa gällande avfallslagstiftning.

ANSVAR

Ansvarig för att genomföra avfallshanteringsplanen, enligt kap 5, 5§ i TSFS 2023:12, utses av styrelsen. Varje enskild medlem ska se till att avfall lämnas på en återvinningscentral/miljöstation. Ytterst ansvarig för avfallshantering är klubben som verksamhetsutövare.

TOALETTER, LATRIN OCH BDT-VATTEN

Torrtoalett med sluten tank finns på området. Latrin från båttoaletter får inte tömmas i denna toalett. Någon anläggning för tömning av båtens septiktank finns inte inom klubben. Medlemmar hänvisas genom särskild överenskommelse med Sigtuna båtklubb till tömningsstationen i Sigtuna hamn.

I klubbhuset och vaktstugan finns handfat. Det är kopplat till stenkista.

AVFALLSHANTERING

Märsta båtklubb hanterar en begränsad mängd avfall kopplat till drift av området samt maskiner för torr- och sjösättning. I övrigt ansvarar varje medlem för omhändertagande av sitt eget avfall inklusive det farliga avfallet

Exempel på farligt avfall som kan uppkomma i samband med båtverksamhet är:

- Färg, lim och lack (även färgburkar och använda limtuber)
- Batterier
- Slagvatten
- Lösningemedel
- Syror och baser (batterisyra, kaustiksoda mm)
- Bensin, diesel, smörjfett, oljor, fotogen mm
- Oljefilter
- Rengöringsmedel, rostskyddsmedel
- Slipdamm från båtskrov
- Förorenat absorptionsmaterial

Avfallshantering inom klubbens drift- och underhållsverksamhet

Varvschefen ansvarar för att det avfall (inklusive farligt avfall) som uppkommer i samband med drift och underhåll av området och klubbens maskiner förvaras på ett säkert sätt och transporteras till en återvinningscentral och miljöstation.

Avfallstyp	Omhändertagande av avfall	Vidare hantering
Hushållsavfall		Enskild medlems ansvar
Farligt avfall	Förvaras invallat i blå/röda skjutet (om vätskor) och i särskilda uppmärkta behållare.	Lämnas till miljöstation av varvschefen. Slag och mängd uppkommet farligt avfall samt var avfallet har transporterats noteras vid egenkontrollen
Övrigt avfall/grovavfall	Förvaras i garaget	Lämnas till återvinningscentral av varvschefen
Latrin	Sluten tank	Stugfogde beställer tömning vid behov. Följs upp i egenkontrollen.

Medlemmarnas avfallshantering

Hushållsavfall och farligt avfall tas omhand av respektive medlem för sortering på samma sätt som övrigt avfall i medlemmens hushåll och avlämnas på kommunens återvinningscentral och miljöstation. Medlemmar ska hålla allmänt snyggt och rent vid såväl uppställningsplatsen (vintertid) samt bryggplatsen för att inte närmiljön runt båtklubben ska skräpas ner.

Avfallstyp	Omhändertagande av avfall
Hushållsavfall	Ingen förvaring på varvsområdet. Transporteras direkt till återvinningscentral
Farligt avfall	Ingen förvaring på varvsområdet. Transporteras direkt till återvinningscentral
Latrin	Förbud mot tömning av toalett i hav och sjöar. För tömning av latrin hänvisas till tömningsstationen i Sigtuna.